

PREDGOVOR

Predsjedništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti donijelo je 29. prosinca 2003. odluku o osnivanju Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru. Ugovor o radu Zavoda potpisan je između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Grada Bjelovara i Bjelovarsko-bilogorske županije 9. svibnja 2005. Prostorije Zavoda su u Ulici Antuna Branka Šimića 1.

Djelatnost Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Bjelovaru obuhvaća:

- znanstvena i stručna istraživanja u humanističkim, društvenim i prirodnim znanostima u suradnji s vanjskim znanstvenim i stručnim suradnicima;
- organiziranje znanstvenih skupova važnih za razvoj znanosti i primjenu znanstvenih rezultata u praksi;
- organiziranje izložaba s područja znanosti i umjetnosti kojima se Zavod bavi;
- objavljivanje rezultata znanstvenoistraživačkog i umjetničkoga rada.

Prvi broj Radova Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru važan je programski zadatak. U njemu objavljujemo trinaest članaka sa znanstvenog skupa pod nazivom 250. *obljetnica Bjelovara: izgradnja i razvoj 1756.-2006.* Znanstveni je skup održan u Bjelovaru 7. prosinca 2006. pod pokroviteljstvom Grada Bjelovara i Bjelovarsko-bilogorske županije. Bio je to prvi znanstveni skup u organizaciji novoutemeljenog Zavoda u Bjelovaru, čije je sudionike u ime Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti pozdravio akademik Slavko Cvetnić, glavni tajnik.

Autori su, istražujući dva i pol stoljeća dugu povijest Bjelovara, ukazali da je Bjelovar bio predmetom mnogih kartografskih prikaza sve od 1639., što svjedoči o povijesnome kontinuitetu i jasnom kulturnom identitetu. Tu povijesnu sliku upotpunjuju i arheološki nalazi s užeg područja Bjelovara koji potvrđuju postojanje naselja od 2. do 4. st.

Bjelovar je nastao radi vojnih potreba. Njegovi su vojnici, vojnici bjelovarske pukovnije, sudjelovali u više vojnih pohoda od 1812. do 1910. Međutim, na kraju 19. i početkom 20. st. Bjelovar uspješno prerasta u privredno središte s razvijenim obrtom, industrijom i trgovinom.

Rezultati istraživanja pokazali su da je Bjelovar važno školsko središte, a prva osnovna (pučka) škola utemeljena je 1761. Osim toga, u njemu je bio razvijen raznolik književni život u prvoj polovici 20. st., koji je usko povezan s poviješću bjelovarske čitaonice i knjižnice.

Bjelovar svjedoči svoj multikulturalni život s djelima, primjerice, Čeha i Židova, a njegov su kulturni život i znanost obilježile mnoge osobe, kao što su Gustav Fleischer i Božidar Rogina.

Održavanje znanstvenoga skupa, a potom i objavljivanje rezultata istraživanja u posebnoj ediciji, čije izlaženje očekujemo jednom godišnje, važan je znanstveni i kulturni događaj za Bjelovar i Bjelovarsko-bilogorsku županiju. Stvorene su realne mogućnosti za znanstvenoistraživački i umjetnički rad i afirmaciju vlastitih stručnih i znanstvenih potencijala. Na taj se način osigurava uspješan rad i budućnost Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru.

Taj važni i cjeloviti projekt ostvaruje se zahvaljujući Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti te Gradu Bjelovaru i Bjelovarsko-bilogorskoj županiji.

Prvi broj Radova Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru jedan je od rezultata njegova rada i podrška u znanstvenom i ukupnom razvoju Bjelovarsko-bilogorske županije.

Prof. dr. sc. Vladimir Strugar, upravitelj Zavoda